І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса
Редакції і Адміністрації:
'Svoboda', 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 194. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 9-го ЖОВТНЯ 1957 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 9, 1957 No. 194. VOL. LXIV.

ЗДА НЕ БУДУТЬ ПРИСКОРЮВАТИ ПРАЦЬ НАД ЗБУДУВАННЯМ ШТУЧНОГО САТЕЛІТА

Вашингтон. — У зв'язку із випущенням совєтського сателіта землі і совєтським намаганням використати цю подію пропаґандивно для збільшення престижу Совєтського Союзу і його технічних досягнень, деякі з-поміж демократичних сенаторів виступили із домаганням скликати негайно Сенатську комісію для справ збройних сил і доручити їй розгляд американського „відставання" в ділянці продукції штучних сателітів і міжконтинентальних балістичних ракет і стрілен. Виступили із таким домаганням сенатори Майк Менсфілд з Монтани, Джордж Смотерс із Флориди, Стюарт Саймінґтон з Міссурі та інші, заявляючи, що метою розгляду цієї справи мало б бути не скидання відповідальности на когось за американські „невдачі" в цій ділянці, але устійнення можливостей добитися більших успіхів у згаданих ділянках. Проти цього домагання виступили республіканські сенатори, засуджуючи намагання демократів використати справу штучного сателіта для політичних порахунків і стверджуючи, що справа збудування штучного сателіта належить до компетенції науковців, а не військових кіл. У зв'язку з цим повідомляють з Пентаґону, що керівні американські мілітарні чинники трактують створену випущенням совєтського сателіта ситуацію спокійно і вважають, що немає причини робити будьякі зміни в американських програмах конструкції штучних сателітів і балістичних ракет, зокрема, що немає ніякої потреби прискорювати програму збудування і випущення американських сателітів землі. Не зважаючи на те, що совєтський успіх із штучним сателітом є в деякій мірі психологічною поразкою, все ж таки, він не визначає будьякого відставання З'єдинених Держав і в ділянці будування міжконтинентальних балістичних ракет і в програмі праць над збудуванням штучного сателіта землі. Програма збудування штучного сателіта у ЗДА відокремлена від ділянки балістичних ракет і стрілен, і тому теж не можна придавати надто великої мілітарної ваги совєтському успіхові із штучним сателітом. Згідно з американськими плянами, випущення шістьох американських сателітів землі мало б відбутися весною 1958 року.

Конґресмен Кітінґ і сенатор Менсфілд домагаються публікації звітів ФБІ про Литтл Рок

Вашинґтон. — Республіканський член Правничої Комісії в Палаті Репрезентантів конґресмен Кеннет Б. Кітінґ домагається, щоб Федеральне бюро Інвестиґацій опублікувало свої секретні звіти про події в Литтл Року, які б виявили „перфідію губернатора Орвела Е. Фобуса та його подібну до вужа зраду в цій справі". Конґресмен Кітінґ сказав: „Тільки тоді, коли буде опублікована повна і правдива історія про події в Литтл Року, громадяни цієї країни зможуть побачити і гидку перфідію Фобуса і конечність акції президента Айзенгавера". Три дні тому того самого домагався і демократичний сенатор із Монтани Майк Менсфілд. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив, що департамент справедливости думає про опублікування деяких матеріялів про події в Литтл Року, але не сказав, чи між ними будуть і секретні звіти аґентів ФБІ, бо про це мав би рішати суддя федерального суду в Литтл Року Ронелд Н. Дейвіс. Конґресмен Кітінґ заявив, що він внесе законопроєкт, щоб заборонити губернаторам користуватися вояками крайової ґвардії для саботування наказів федерального суду. І Кітінґ і Менсфілд твердять, що Президент діяв згідно з законом, коли вислав федеральне військо до Литтл Року.

Параґвайський уряд признав нафтові концесії американській фірмі

Буенос Айрес. — Згідно з повідомленням з Асунсіону, Параґвай, американська фірма „Пюр Ойл Компані" з Шикаґо дістала концесію на 40 років добувати нафту на 14,500,000 акрах нафтових піль в Параґваї. На ці концесії погодився параґвайський президент генерал Алфредо Стреснер, який хоче добробуту для своєї малої країни. Згідно з цим договором компанія має інвестувати 1,500,000 дол. впродовж 30-ох днів після підписання контракту. Впродовж перших трьох років компанія платитиме по 720,000 долярів за той терен. Параґвайський уряд діставатиме по 11 відсотків від продукції і ще по 30 відсотків податку від прибутків компанії. Уряд заробить на цьому контракті найменше 7,000,000 долярів.

Білий Дім заперечує твердження Фобуса про неправильну поведінку вояків

Вашинґтон. — Пресовий секретар Білого Дому Дж. С. Гаґерті назвав „непристойним" твердження губернатора Фобуса про те, що вояки входили до ґардероби, в якій переодягалися учениці в центральній середній школі в Литтл Року. Губернатор Орвел Е. Фобус вислав був в цій справі протестаційного листа до командування федеральних військ в Литтл Року генерал-майора Едвіна Вокера, але генерал відослав того листа, бо він був заадресований до „команданта окупаційних військ в Литтл Року". Про зміст оскаржень Фобуса довідався генерал Вокер із преси і негайно заявив, що обвинувачення губернатора є неправдиві і образливі для вояків американської армії. Суперінтендент шкіл в Литтл Року Вірджіл Т. Блоссом заявив, що він провірив цю справу зі шкільними властями і ствердив, що в оскарженнях губернатора Фобуса немає ані слова правди. Генерал Вокер заявив, що вояки мають наказ перебувати тільки на коридорах школи, і не сміють входити до клясових приміщень ані до інших шкільних приміщень, хіба, що шкільна влада цього жадала б. Військова команда досі не дістала жадних зажалень в справі поведінки вояків. Секретар армії Вілбер М. Брокер заявив, що переведене слідство не виявило, щоб „брутальне" оскарження губерн. Фобуса було правдиве.

Пробували спалити виборчі документи, зв'язані з вибором Ґоффи

Вашинґтон. — Адвокат Міжнародного Братства Шоферів повідомив Сенатську Слідчу Комісію в Вашинґтоні, що не можна відослати до столиці виборчих документів, які відносилися до вибору Гоффи на голову спілки шоферів, бо їх вкинула до пивниці нічна служба готелю, щоб їх там спалити. Коли представник сенатської комісії хотів довідатися про прізвище тієї дівчини, яка віднесла документи на спалення, то йому відповіли, що „дівчина померла нагло на удар серця". Сенатська комісія зажадала тих документів, щоб перевірити, чи правильно були вибрані делеґати на цю конвенцію, бо противники Гоффи твердили, що в деяких відділах Братства Шоферів не було дійсних виборів, тільки провід назначував делеґатів, які напевно мали підтримувати Гоффу. Правний дорадник сенатської комісії Роберт Ф. Кеннеді негайно вислав свого представника на місце події, і той знайшов ще частину виборчих документів в пивниці. Нововибраний голова Братства Шоферів Дж. Р. Гоффа заявив, що документи мандатної комісії не були знищені і що їх відослали до Вашинґтону. Сенатська комісія хоче провірити, чи документи хотіли пляново знищити, чи це сталося внаслідок припадку. Гоффа сказав, що дівчина, яка чистила готель „Іден Рок", вкинула була ті документи до спалення, але їх вдалося врятувати.

Радіові ізотипи заощадять промислові 5 більйонів долярів

Вашинґтон. — Комісар Атомової Енерґії Віллард Ф. Ліббі передбачає, що впродовж найближчих п'ятьох років радіоактивні ізотопи дадуть прибутки в сумі 5-ох більйонів долярів, то значить стільки, скільки тепер виносять бюджети Комісії Атомової Енерґії впродовж двох років. Лібби твердить, що найбільші користі з атомових ізотопів матиме рільництво, яке буде послуговуватися ними як добривами, до зберігання харчів, нищення комах та до продукції нових типів рослин. Комісар Ліббі заявив, що вже тепер радіоактивні ізотопи заощаджують річно 500,000,000 долярів.

Президент Гарвардського університету проти комуністів

Вашинґтон. — Президент Гарвардського університету д-р Натан М. Пюсі промовляв на телевізійній програмі „Нешенел Бродкастінґ Компані" і заявив, що член Комуністичної партії не має права бути професором в будь-якому каледжі або університеті. Він сказав, що кожний комуніст є „невільником своєї партії", якій жертвує свою волю і думки, і тому він не може бути незалежним, щоб могти переводити наукові досліди. „Тому комуніст не надається на професора жадного факультету", — казав президент Пюсі. В 1953 році покійний сенатор Джозеф МекКарті виступав проти президента Гарвардського університету Пюсі за те, що той тоді твердив, що в цьому університеті немає комуністів. Тоді проф. Пюсі не міг вірити, щоб відмова зізнавати конґресовій комісії з покликанням на п'яту поправку до конституції була вже доказом вини.

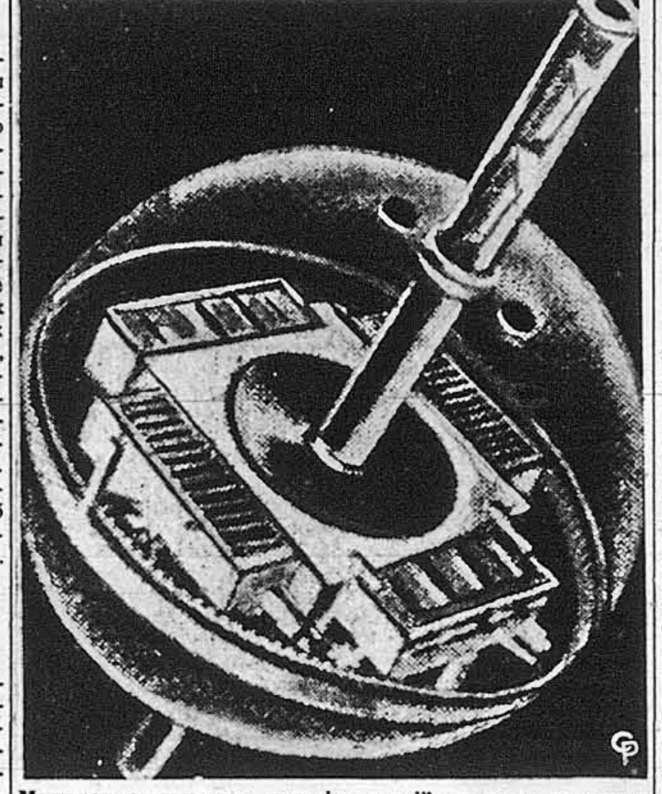
ПОСОЛ А. ГОЛОВАЧ — ЧЛЕН КАНАДІЙСЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ В ОН

Вінніпеґ. — Канцелярія Комітету Українців Канади повідомляє, що прем'єр Діфенбейкер включив до канадійської делеґації на сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй посла Амврозія Головача з округи Іст Едмонтон. Посол Головач є з партії Суспільного Кредиту. Канад. делеґація вже бере участь у сесії Ген. Асамблеї ОН. Вона від'їхала до Ню Йорку ще 24 вересня.

Відбулися загальні збори Товариства Українських Лісників

Ню Йорк. — В суботу 5-го жовтня, в день св. Остафія, патрона українського лісу і мисливства, відбулися річні загальні збори ОБУЛІД-у (Об'єднання Українських Лісників і Деревників). У зборах, що відбувалися в Народному Домі в Ню Йорку, взяли участь колишні українські лісники з Ню Йорку, Филаделфії, Дітройту, Торонта, Ню Гейвену та інших місцевостей ЗДА. Після звітів уступаючої управи об'єднання під проводом інж. Петра Пясецького відбулася широка дискусія на тему дальшої діяльности й організаційних форм ОБУЛІД-у. У висліді дискусії вирішено змінити назву Об'єднання на ОБУЛІД — Товариство Українських Лісників і головою його із титулом „Лісмайстра" обрано інж. Івана Вінтоняка, який має покликати інших членів управи, передусім секретаря і скарбника. „Великим контролером" Товариства обрано надлісничого Евстахія Бачинського. Надрядним органом у Товаристві має бути Рада Сеньйорів, склад якої буде проголошений пізніше. Після зборів відбулася спільна вечеря, підчас якої промовляли інж. Б. Лучаковський про початки і досягнення ОБУЛІД-у і про український ліс, ред. Р. Купчинський — про те, як українські мисливці в Західній Україні обрали собі були своїм патроном св. Остафія, ред. Б. Кравців — який вітав Товариство Лісників від „Свободи" і Пласту, інж. В. Гудовський та інші.

ТАК МАЄ ВИГЛЯДАТИ СОВЄТСЬКИЙ „СПУТНІК"

Малюнок совєтського „сателіта землі" чи пак „штучного місяця" взятий із совєтського журналу. На ньому показане „нутро" 184-фунтової кулі, пущеної совєтськими дослідниками навколо землі.

В Совєтах переведено новий вибух водневої бомби

Москва. — У понеділок 7 жовтня ц. р. коротким офіційним комунікатом совєтського уряду повідомлено про переведення нового експериментального вибуху „могутньої" водневої бомби, при чому зазначено, що річ ішла про випробування стрілен водневого змісту. В коментарях пояснюється, що атомові й водневі стрільна можуть бути застосовувані в керованих ракетах або гарматніх набоях. Сильне атмосферичне потрясення записали японські сейсмографи в метеорологічних стаціях. Японці обрахували, що вибух стався за 2.500 миль від Токіо. Здогадуються, що цей новий совєтський експериментальний вибух зроблено в центральній Азії, на совєтських досвідних полях. Самі большевики, як звичайно, не сказали ані де відбувся той вибух, ані докладно — коли. Совєтський комунікат підкреслює, що „задля безпеки осіб" переведено той вибух на великій висоті. Большевики твердять, що першу водневу бомбу вони випродукували в лютому 1953 року. Американська Комісія Атомової Енерґії потвердила, що Совєти дійсно перевели в понеділок новий вибух водневої бомби. Попередній такий вибух переведено в СССР 24 вересня ц. р. В західніх коментарях висловлюється думку, що вистрелення першого совєтського „сателіта" і ця нова серія експериментальних вибухів водневої зброї, найстрашнішої, яку до цього часу винайшла воєнна техніка, має послужити Совєтам як рід шантажу під час найближчих розмов на тему міжнародного роззброєння.

Середній Схід — головна тема в Об'єднаних Націях

Об'єднані Нації. — Покищо все ще у дебаті на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй головною темою є справа Середнього Сходу, може тому, що найбільше промовців з країн Середнього Сходу. В минулий понеділок 7 жовтня міністер закордонних справ Сирії Саляг ель-Бітар гостро атакував політику З'єдинених Держав, закинувши їй „деякі акти провокації, військової демонстрації, масування військ на кордонах Сирії та погрози під адресою Сирії". Сирійський міністер хвалив візиту совєтських військових кораблів в сирійському порту та протиставив тому „приязному жестові" — нібито ворожу демонстрацію американської Шестої фльоти недалеко берегів Сирії на Середземному морі. — Представник прозахідньої Йорданії д-р Юсуф Гайкаль присвятив свою промову випадам проти Ізраїлю. Відповідала обом їм Ґольда Меєр, міністер закордонних справ Ізраїлю. Мовляв, Ізраїль стурбований взагалі накопичуванням зброї в арабських країнах, при чому всі арабські країни, і ті, що дістають зброю від Совєтів, і ті, що її дістають від ЗДА, хочуть загибелі Ізраїлю. А тим часом „пустині Середнього Сходу потребують води, а не бомб". Представник ЗДА Кебот Ладж пригадав сирійському міністрові, що восени минулого року ЗДА стали у проводі всіх тих, що спротивились були воєнному походові Англії і Франції проти Єгипту і тому цілком нерозумно закидати Америці будь-які аґресивні цілі на Середньому Сході.

„Холодна війна" в Сан Маріно переходить в „голодну" війну

Сан Маріно. — Два „уряди", які розтаборились в окремих двох будинках мікроскопійної республіки Сан Маріно в Італії, ведуть один з одним холодну війну, обраховану на втомлення противника і здобуття собі прихильности у 28,000 громадян тієї „держави". Насправді, то антикомуністичний уряд, що „урядує" в нескінченій сталеварні, маючи підтримку італійського уряду, переводить бльокаду комуністів. Цим останнім, щоправда, вдалося перепачкувати гірськими стежками деяку кількість харчів, але взагалі мешканці Сан Маріно занепокоєні, що коли ця холодна війна між керівниками двох політичних таборів потриває довше, то в містечку настане голод. Вони занепокоєні це й тим, що обсадження всіх доріг, які ведуть до Сан Маріно, італійською поліцією і військом, припинило туристичний рух, який є одним з головних джерел утримання мешканців тієї „держави". Антикомуністичний „уряд", покористувавшись італійським літаком, розкинув летючки з закликом до мешканців — витримати в цій „холодній війні", яка мусить скінчитись прогнанням комуністів від влади. Останні вісті кажуть, що комуністи хочуть компромісу і вислали до демократичного уряду своїх парляментарів.

ХРУЩОВ ПРОПОНУЄ КОНТРОЛЮ НАД РАКЕТАМИ В ЗАМІНУ ЗА „КОЕКЗИСТЕНЦІЮ"

СКИДАЄ ВСЮ ВИНУ ЗА МІЖНАРОДНЕ НАПРУЖЕННЯ НА ЗДА. — БАЧИТЬ У НІМЕЧЧИНІ „ВІДРОДЖЕННЯ ГІТЛЕРИЗМУ"

Москва. — Нікіта Хрущов запропонував передати під міжнародну контролю міжплянетарних сателітів та взагалі всі керовані ракети в рямцях загального порозуміння між ЗДА і СССР. Це порозуміння він окреслив тільки дуже поверховно, як „співіснування на базі рівности", однак водночас за погіршання міжнародних відносин й міжнародної атмосфери від останньої Женевської конференції „на вершинах" у 1954 році він скидав вину виключно на З'єдинені Держави. Не піддаючи в сумнів доброї волі та щирости інтенцій президента Айзенгавера і його уповноваженого для міжнародного роззброєння Геролда Стассена, Хрущов заявив, що все ж совєтський уряд прийшов до висновку, що Америка не хоче порозуміння в справі роззброєння. Не хочуть його, мовляв, державний секретар Доллес й інші керівні американські державні діячі, яких, зрештою, Хрущов вже не назвав. Водночас він страшенне різко висловився про політику Західньої Німеччини, закинувши канцлерові Аденауерові відроджування гітлеризму й мілітаризму.

Свої пропозиції і завваги Нікіта Хрущов висловив у розмові з Джеймсом Рестоном, одним із чолових представників „Н. Й. Таймсу". Ця розмова тривала 3 години і 20 хвилин і відбулась у кабінеті Хрущова, як першого секретаря комуністичної партії СССР. Взяли в ній участь з совєтського боку голова пресового відділу в совєтському міністерстві закордонних справ Леонід Ільїчев, а з американського боку — шеф московської репрезентації „Н.Й.Таймсу", Вільям Й. Йорден. „Н. Й. Таймс" з вівтірка 8 ц. м. заповів, що широкий зміст тієї розмови подаватиме в трьох числах газети, проголосивши відразу першу частину, що стосується справи керованих ракет, міжнародного роззброєння, американсько - совєтських відносин, Німеччини, Польщі і т. п.

Хрущов запевняв раз-у-раз, що СССР не хоче війни і що большевики переконані, що війну приготовляє та розпічне Америка. Він твердив, що на той випадок капіталістичні країни будуть знищені і тріюмфуватиме соціялізм. У дальших відповідях признав, що й соціялістичні країни страшенне потерплять під час війни, але, мовляв, загоїти рани після атомової і ракетної війни зможе тільки соціялізм. Він передбачував повний сумерк летунства, яке перестає грати свою давнішу ролю з моментом, коли керовані ракети є досконалішою зброєю. Зрештою, казав Хрущов, новітні ракетні літаки є надто швидкі, щоб вони могли прецизно бомбардувати ворожі цілі. Хрущов підкреслив, що після вистрелення в міжплянетарні простори першого совєтського сателіта, ніхто вже не може сумніватися щодо правдивости недавнього повідомлення про те, що Совєти мають міжконтинентальні керовані ракети. Про сателіта він майже не говорив. — Він твердив, що „за сорок років" Совєти поб'ють З'єдинені Держави в перегонах на всіх ділянках — промислової і харчової продукції та науково-технічних досягнень. Він домагався „реалістичного підходу" в міжнародній політиці, а саме, щоб Америка „визнала реальність існування Совєтського Союзу, Китаю та інших держав, як соціялістичних держав." Не можна, будувати закордонної політики на надії, що соціялістичні держави впадуть, або що вони не існують. Що стосується Німеччини, то Хрущов із цинічною щирістю заявив, що тримати Німеччину поділеною це значить мати в руках ґарантію, що вона не стане знову небезпекою для Совєтського Союзу. Щодо останніх заворушень у Варшаві, то Хрущов ставився до них зовсім легковажно: вони, мовляв, не викликують найменшої турботи в Москві. Закидав Вашинґтонові, що той хоче підштовхнути Туреччину до війни проти Сирії. Не сказав нічого, що вказувало б на зміну становища Москви в справі міжнародного роззброєння.

„Міжнародна поліція" є гостем в Єгипті

Каїро. — Власники будинків і майданів, де розташувались відділи міжнародної поліції Об'єднаних Націй в так званій смузі Ґази поміж єгипетською та ізраїльською територією, домагаються, щоб міжнародна поліція, себто насправді Об'єднані Нації, платила комірне. Командування міжнародної поліції відмовляється, заявивши, що міжнародна поліція прибула на Середній Схід у характері „гостя Єгипту". Єгипетське міністерство закордонних справ опинилось в незручній ситуації, бо Єгипет воліє зберегти за собою право „випросити" в кожному догідному моменті такого „гостя", з другого ж боку, підтримуванням становища міжнародної поліції озлоблює арабів в смузі Ґази, які є важливою підпорою режиму Нассера.

В АМЕРИЦІ

● **Англійська королева Єлисавета II** 16-го жовтня відвідає Білий дім у Вашинґтоні і буде 9-ою королевою-гостем в цьому будинку, але тільки п'ятою королевою, яка там ночувала. Під час війни Білий Дім відвідала голляндська королева Юліяна та її чоловік князь Бернард, в жовтні 1953 року гостювала в Білому Домі грецька королева Фредеріка, в листопаді 1954 року — англійська королева, мати Єлисавети, а в грудні 1954 року — іранська королева Сорая.

● **Пані Ф. Д. Рузвелт,** промовляючи на передмісті Дітройту, Бірмінґгемі, заявила, що іміґраційний закон, МекКаррана-Волтера „створює довкола ЗДА залізну куртину, гіршу від тієї, яка існує довкола СССР". Американці можуть їздити до СССР, але з СССР до ЗДА не їдуть з тої причини, що для цього треба робити відтиски пальців.

● **Кінець тижня президент Айзенгавер** провів на своїй фармі в Ґеттисбурґу, Па., але до церкви не ходив і у ґольфа не грав, бо падав дощ. Президент постійно був інформований з Вашинґтону про стан справи в Литтл Року і про совєтський штучний сателіт.

● **Мешканці Ню Йорку,** які цього тижня не зареєструються для виборів міського посадника, не зможуть голосувати 5 листопада. Ті, що зареєструються цього тижня не потребуватимуть реєструватися наступного року для конґресових та інших виборів, якщо в міжчасі не переїдуть до іншої виборчої округи.

● **60 малярів** пікетували 6-го жовтня будинок совєтської делеґації в ОН на 68-ій вулиці Ню Йорку. Пікетування тривало лише 45 хвилин, бо падав дощ і віяв сильний вітер.

● **З Ню Йорку** відплило 160 прочан, членів Синьої Армії, до Фатіми в Портуґалії, щоб молитися за перемогу християнських ідей над червоною сатанією. Синя Армія має 15,000,000 членів у 57 державах.

● **Лікарі** визнали божевільним 17-річного Моріса Кесслера з Брукліну, який їдучим квасом облив був у школі 20 учнів і їхнього вчителя. Внаслідок цього один з учнів Озерски, малощо не втратив зору.

У СВІТІ

● **Комуно-мадярський прем'єр Янош Кадар,** приїхавши до Пейпінґу на відзначення восьмих роковин комуно - китайської республіки, зробив приємність своїм господарям і виголосив промову з пересторогою на адресу китайських „правих ухильників", щоб вони не наслідували мадярських „контрреволюціонерів", бо, мовляв, „ворогів народу" треба винищувати в Китаї так само, як це зроблено на Мадярщині.

● **У Швайцарії,** так звана Рада Країв, себто вища палата швайцарського парляменту, рішила минулого тижня 19 голосами проти 14 передати до парляменту урядовий законопроєкт про признання жінкам права активного і пасивного голосування. Якщо парлямент, який досі ставився вороже до цієї справи, прийме законопроєкт, то на весні 1958 р. в загальному плебісциті чоловіки в Швайцарії мають вирішити, чи признати врешті своїм жінкам, донькам чи матерям повні громадянські права.

● **Комуністичний суд в Юґославії** засудив на смерть шістьох колишніх членів хорватської націоналістичної організації Усташа, обвинувативши їх в тому, що у 1941 році вони скинули 500 осіб, в шахту на 300 стіп глибиною.

● **У Кумазі,** місті неповна однорічної муринської республіки Ґвана, чорна босонога публіка дивом дивувалася, прислухуючись палкому спорові між двома англійськими адвокатами: один доказував беззаконність видалення з Ґани двох опозиційних діячів (мовляв: ніяка держава не може викидати власного громадянина), а другий доказував прикладами з англійської політики на Кипрі й інших колоніях, що видалення з краю є „нормальним" засобом боротьби проти „порушників ладу і спокою".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„СПУТНІК" -- НОВА СОВЄТСЬКА ПРИМАРА

Від п'ятниці 4-го жовтня над світом дослівно „висить" нова совєтська примара у формі великого на 22 цалі в промірі і вагою на 184 фунти штучного сателіта, якого названо „Спутніком", себто супутником, і який із швидкістю 18.000 миль на годину кружляє на висоті 560 миль навколо земної кулі, облітаючи її впродовж одної години і 35 хвилин, і висилаючи зрозумілі тільки для втаємничених совєтських учених радіові сигнали.

Сама тільки можливість висилки такого штучного сателіта не була для світу жадною несподіванкою. Америка вже давно заповіла, що в рямках проголошеного Геофізичного року вона приготовляє і випустить навесні 1958-го року свого штучного сателіта „Вангарда". Цю справу вже обговорювано і вияснювано публічно. Все ж таки факт, що Совєтський Союз випередив Америку і такого сателіта збудував і випустив у піднебесні простори, таки був несподіванкою, щонайменше для загальної публічної опінії. Свідчать про це хоч би численні й сенсаційні вістки і заяви в пресі.

Справу „Спутніка" розглядається в різних аспектах. Поперше ствердж'ується, що це справді велике досягнення Москви, що немудрим було б його применшувати чи легковажити. Бо хоч Америка заповіла випуск свого штучного сателіта, але фактом залишається, що Москва в цьому відношенні її випередила. Важливости цього факту не зменшують оправдані минулим досвідом здогади і підозріння, що Москва здобула цей успіх, викравши американські таємниці в підготові до випуску „Вангарда", як викрала раніше таємницю атомової бомби.

Друга справа, зв'язана з випуском „Спутніка", це самий його випуск у надземні простори. Однозгідно бо стверджується, що для того, щоб вистрелити сателіта такої величини і такої ваги, як „Спутнік", і на таку висоту, як його вистрелено, потрібно не абиякої сили, що з черги потверджує ставлену досі під сумнів правдивість попереднього совєтського повідомлення про успішну пробу з міжконтинентальною керованою ракетою.

Третя справа — це питома вартість і значення „Спутніка" для дальшого розвитку та для дальших намагань людини у розкритті таємниць космосу. У зв'язку з цим уже тепер звертається увагу на всілякі можливості, що були фантастичними вчора і можуть бути дійсністю завтра.

Усі ці міркування, здогади й твердження відносно „Спутніка" йдуть під кутом того, чим він, якщо не безпосередньо, то посередньо, є на ділі: новою примарою совєтської загрози над світом. Саме ця примарність відсуває цілком у тінь всі можливі користі, що їх могло б мати людство з такого поважного досягнення науки. Яка бо користь для людства з будь-якого нового винаходу, якщо існують оправдані побоювання, що — в теперішній політичній ситуації — такий винахід може тільки збільшити руїну і загладу у можливій війні. Не диво, що така ситуація привела коментатора „Н.Й.Таймсу" до висновку, що тепер найбільшою загрозою є сама загроза війни. Правда, в другому реченні у згаданому коментарі висувається твердження, що найбільшою забезпекою проти війни може бути максимальна оборонна приготованість, але це створює зачароване коло і криє катастрофу саму в собі, якщо поділений на два ворожі табори світ має жити під неймовірним тягарем совєтської підготови до війни і західньої підготови до оборони.

В житті людини часто буває так, що якась припадкова сонна примара будить її зі сну і змушує обміркувати чи перевірити деякі справи. „Спутнік" — не сонна, але дійсна совєтська примара для всіх людей і всіх націй, а для Америки зокрема. Америці бо історія і дійсність накинули найбільшу відповідальність за дальшу долю людства і його цивілізації. Заяви і коментарі з приводу „Спутніка" вказують на те, що Америка і американський нарід, в обличчі нової совєтської примари, таки справді готові прокинутись із дотеперішнього своєрідного сну, до якого заколисує їх своїми співіснувальними трюками совєтська пропаганда. Головними доказами того сну називають всілякі законодатні торги та зменшування оборонного бюджету, а вслід за тим і застій в оборонній підготові. Через ці торги і вагання Америка ще й досі не має повного успіху в розвитку і продукції міжконтинентальних ракет, хоч його вже має Москва, і саме через це Америка дала себе випередити совєтському „Спутнікові", який тепер кружляє довкола землі, як примара загрози для вільного світу.

У такій ситуації найбільшою розрадою можна вважати цілком виразні познаки, що примара із „Спутніком" таки справді допоможе Америці прочунятись із приємних, але загрозливих снів про співіснувальний мир з імперіялістичною Москвою.

ШКІЛЬНІ БУДИНКИ, УЧНІ І ВЧИТЕЛІ

23 січня ц. р. през. Д. Д. Айзенгавер вистосував до Конгресу окреме звернення в справі стану шкільництва в країні. Воно було сполучене з законопроєктом про державну допомогу стейтам на будову шкіл, який передбачав 1,300.000.000 долярів допомоги протягом чотирьох років. Пропонуючи водночас закупити з цієї квоти на 750.000.000 долярів державних бондів, Президент передбачав — з додатком відсотків від цієї суми — кругло двобільйонову допомогу держави для перебрання тієї болячки американського публічного життя, якою є хронічна недостача шкільних будинків. Ця недостача була вже і в попередніх роках дошкульна. Тому ще у своїй першій президентській кампанії Д. Д. Айзенгавер заповів, що буде старатися зарадити цьому лихові. Виконуючи свою обіцянку, він зголосив був відповідний законопроєкт вже у попередньому році. Але й тоді 84-ий Конгрес, і в цьому році 85-ий Конгрес — перейшли до денного порядку над урядовими законопроєктами. Негайно після того Президент заповів, що на найближчу сесію Конгресу знову зголосить законопроєкт про допомогу шкільництву, а знехтування цього проєкту минулою сесією Конгресу натаврував, як один із найбільших прогріхів Конгресу.

За статистикою 1952 року, яка за останніх п'ять років зазначила в цій ділянці невеликі відхилення, в ЗДА є тепер 123.763 публічних (стейтових, муніципальних) народних шкіл першого ступня (елементарних) і 23.746 шкіл другого ступня (секундарних, чи пак середніх, „гай-скул"). Приватних шкіл (власність здебільша віровизнаневих груп) є 10.666 (народних) і 3.222 (середніх). Коло 500 публічних і приватних шкіл першого і другого ступня має спеціяльне призначення (напр., для недорозвинених, сліпих і т. д.). У вищій освіті нараховується 641 публічну школу й 1.191 приватну, але це неповні цифри. Згадані урядові законопроєкти брали під увагу тільки публічні школи першого ступня (народні), де освіта обов'язкова для всіх дітей шкільного віку (до 16 року життя) й другого ступня (середні), оскільки в американській шкільній системі восьмирічок ті самі шкільні будинки здебільша охоплюють також середні (секундарні) 4-річні школи (залишаємо тут на боці детальніший поділ шкіл і взагалі шкільно-навчальну систему, бо це не стосується теми).

Шкільний клопіт полягає в тому, що: 1) замало є шкільних кляс, 2) збільшення числа шкільних кляс не йде рівною ходою з куди швидшим приростом кількости шкільних дітей, тому криза з кожним роком гострішає, 3) брак учителів, як наслідок порівняльно з іншими професіями низьких платень і поганих — через тісноту в школах — умовин праці. Цифрово воно виглядає так, що у вересні 1955 р. було в ЗДА 1,038.000 шкільних кляс (у публічних школах). У 1956 році це число зросло до 1,087.000, а при відкритті шкільного року у вересні 1957 р. було їх вже 1,141.000. Все ж тіснота у школах ще більша, бо в публічних школах з'явилось з осінню цього року на 1,305.000 дітей більше, як у минулому! Докладно це виглядає так, що коли рік тому вписалось до публічних шкіл в ЗДА 31,-708.000 дітей, то в цьому році вписалось їх уже 33,031.-000. Школи борються з браком нових будинків (шкільних кляс) двома способами: побільшують число учнів у клясі і скорочують кількість годин одної кляси, призначаючи ту саму клясу для дворазового денного навчання. Коли ще десять років тому пересічно в одній клясі було 29 учнів, то тепер є їх пересічно 40. Наприклад, у стейті Ню Джерзі коло 100.-000 учнів переходить південну науку у клясах, призначених по одній на дворазове денне навчання. Це явище з більшими або меншими відхиленнями відоме в усіх стейтах.

Щодо вчителів, то в 1954 році було їх 1,032.138, у тому числі аж 778.620 жіночих сил. З новішої статистики проголошено цікаві цифри щодо вчителів із неповними кваліфікаціями, що їх приймається за браком повнокваліфікованих сил. Коли у вересні 1955 р. було таких неповнокваліфікованих учителів 78.000, а 1956 р. 89.000, то у минулому місяці вересні ц. р. треба було заповнити 135.000 вчительських посад у публічних школах педагогічними силами без повних кваліфікацій. Правда, значно підвищено винагороду вчителям. Якщо в 1949/50 шкільному році платня вчителів публічних шкіл в ЗДА пересічно становила 3.100 долярів річно, то в цьому році дійшла вона вже до 4.300. Все ж це дає місячно лише коло 350 долярів „грос-пей" (брутто, без обтягнень), себто це така перспектива, яка не приманює молодь, що вибирає собі професію у високих школах: кожний інший фах молодого американця з високою освітою дає куди кращі заробіткові можливості. Цікаво, що найбільше бракує вчителів (ок) для дівочого фізичного виховання, рисунків, математики, фізики, хемії і музики. Особливий брак вчителів математично-фізичних предметів пояснюється тим, що таланов'иті учні в цих дисциплінах студіюють потім ті предмети у високих технічних чи комерційних школах, щоб працювати в банківництві, промислі і торгівлі, а не в школах у характері педагогів.

Є в цій справі і специфічний американсько-виховний момент, який перешкоджає розв'язанню проблеми. Це расова болячка, яка — як це не дивно! — вже двократно занапастила добрий урядовий проєкт державної допомоги стейтам на будову шкільних будинків: і в цьому і в минулому році провалили той проєкт члени Конгресу з південних стейтів. Чому? Тому, щоб, діставши від федерального скарбу субвенцію на будову шкіл, не унезалежнюватись від волі федерального уряду в справі інтеграції. Практично пояснює це досить дивне явище, що його не всилі зрозуміти не-американець, теперішня ситуація в голосному Литтл Року: тамошній губернатор і інші прихильники збереження по школах поділу на білих і чорних дітей призадумуються над можливістю перетворення оспорюваної публічної середньої школи в Литтл Року на приватну школу. Це сталося б тоді, коли б, напр., стейтовий сойм відмовився дати гроші на утримання цієї школи. Вона мусіла б закритись, а в міжчасі заснований для цього комітет взявся б за відкриття приватної школи під управлінням вірчої ради, настановленої „приватними власниками", які зараз же потім дістали б від стейту субвенцію у тій самій, чи може й більшій висоті, що за неї тепер утримується ця публічна школа. Коли шкільний будинок був збудований в цілості чи частинно федеральними грішми — уряд у Вашингтоні мав би формально правну підставу рішати про його призначення, — а південні стейти цього не хочуть.

Але вже в минулому році демократичний лідер Палати Репрезентантів Сейм Рейбирн заповів, що законопроєкт Президента буде „напевно переведений". Якщо цього в 1957-му році не сталося, то напевно вигляди на успіх того закону будуть в найближчому році кращі. Мільйони долярів щорічно дають стейти на будову шкіл. Коли держава поспішить їм із більйоновою допомогою, це буде велике зрушення на користь народної освіти.

Ю. Степовий

ПРО СТУДЕНТСЬКІ ЧИСТКИ В СССР

З великою приємністю читаємо спогади бувших студентів львівських високих шкіл, переповнені романтикою боротьби за український університет, національними маніфестаціями проти окупанта, ударами з польською поліцією, національними святами і академіями, що їх влаштовувано наперекір забороні окупаційної влади. І коли читаєш про такі речі, то просто бере жаль, а що ми, бувші совєтські студенти, можемо згадати про наші роки?

Ані романтики боротьби, ані академій, ані маніфестацій, — натомість вічне тремтіння перед черговою чисткою або перевіркою соціяльного походження. І ось сьогодні, коли знову преса повідомляє про масові чистки студентів під комуністичною диктатурою, то й по кількох десятках років, немов на кіностріччі, проходять страшні картини минулих чисток, які ми переживали і жертвами яких були не раз. Тому щиросердечно співчуваємо ми нашому молодшому поколінню, яке сьогодні переживає те, що для нас вкрилося порохом давнини.

Перші чистки на Україні відбувалися восени 1923 року, але це були чистки льокального характеру, бо чистили не по всій Україні, а лише в найбільше „куркульських" районах, які вважалися за найбільше „неблагонадійні", де відбувалися повстання по прогрі визвольних змагань.

Отож, уявіть собі, така перша чистка застає вас десь на Херсонщині. Ви ще не студент високої школи, а лише курсант першої підготовчої групи до вищих педагогічних курсів (це було щось переходове від педтехнікуму до railpedінституту), але юридично — це була вже висока школа. І от за кілька тижнів пішли по школі чутки: „Чистка! Чистка!" Скільки то було переполоху серед хлопців, які щойно залишили села і пішли до міста шукати кращої долі.

І ось надходить той страшний день уже не чуток, а справжньої чистки. Вас викликають до кабінету директора. За столом сидить „трійка": директор, політрук і секретар. Останній лише веде протокола зізнання, а в саме зізнання не втручається; перший теж не страшний, бо директори тоді були ще позапартійні і брали участь у чистці тільки з формальних обов'язків адміністратора, як правило, співчуваючи жертві; а найстрашніший був політрук: він вирішував вашу долю, він, розлігшись у кріслі, випроставши лівицю з криваво-червоною зіркою на рукаві, поважно затягався цигаркою і вів допит. Криваві промені його зірки впивалися в ваше серце, прошивали наскрізь вашу душу, а жорстокі очі садиста схидно посміхалися і все добивалися заглянути у ваше минуле, вірніше не ваше, бо вам ледве було тоді 15 років, а вашої рідні.

Нарешті присуд: „Виключити як соціяльно-чужий елемент". І вже на другий день ви мали на руках довідку такого змісту: „Видана (ім'я і прізвище) курсантові підготовчого курсу в тому, що він дійсно виключений, як соціяльно-чужий елемент". Спробуйте тепер поткнутися з цим „вовчим білетом" до іншого навчального закладу.

Дехто із виключених іде „шукати правди" до Харкова, простоює тижнями в приймальнях спеців від „українського ренесансу" Скрипника, Ряппо, Любченка і ін., але все те дарма, бо скрізь відповідь та сама: „На місці знають краще, звертайтеся до місцевої влади". А ви, що й тоді не вірили ні в які „ренесанси", вдаєтеся до іншого способу: берете звичайну бритву, обережно здираєте оте „виключений як соціяльно чужий елемент" і натомість вписуєте: „Проти переведення на такі-то педкурси адміністрація не заперечує", і вже за якийсь тиждень ви — студент таких самих педкурсів, але вже в іншому повіті.

Правда, ваша підробка надзвичайно примітивна, бо коли придивитися до вашого „переведення", то легко її розпізнати, але, поскільки тоді совєтська влада ще не мала того досвіду, якого набула пізніше, зовсім легко було її дурити. Але — до певного часу.

Ото такі були перші ваші кроки за часів „українського ренесансу". А ось пізньої весни 1924 року, коли вже студенти готувалися до перевідних іспитів, коли вже лише два кроки і ви мали бути студентом дальшого курсу, заряджено чистку по всій Україні. Це вже було щось гірше, як перша льокальна чистка, бо політруки мали вже більший досвід та й уповноваження від своїх „босів" з Харкова дістали далеко ширші.

І за пару тижнів ви знову опинястеся з „вовчим білетом", як і перше, з тою ж допискою „виключений як соціяльно-чужий елемент", але цим разом вас навіть не кликали на допит, а лише уважно переглянули ваші папери, і доглупалися того „переведення" з попередніх педкурсів.

Потім, у 1929 році восени, напередодні суцільної колективізації, знову прокотилася страшна хвиля студентських чисток, цим разом уже по цілому СССР. А пізніше, десь у тридцятих роках, знову й знову чистки. І так скільки існує комуністична диктатура, стільки й трясеться підневільний студент, все чекаючи на чистки.

У роках, коли були ми студентами, вичищали нас як „соціяльно-чужий елемент" і як „недобитків ворожих елементів". Але кого чистять сьогодні? Як довідуємося з преси, чистять тепер „ідеологічно хиткі елементи", інакше кажучи всіх тих, хто рішився критично думати, хто має відвагу не тільки думати, але й виступати голосно, бо ж, очевидно, комуністичний тягар, що гнітить людський розум, сковує критичне думання, настільки вже важкий, що іноді уривається терпець і, вільно чи невільно, людина починає протестувати. А цей протест кінчається чисткою, арештом і засланням на повільну смерть.

Чи чув хтось десь і колись про студентські чистки в „капіталістичних" країнах? Звичайно, ні! Але в „найбільше демократичних" країнах вони є перманентні. І, звичайно, їм не буде кінця, аж доки існуватиме та людоненависницька система, ім'я якій комуністична диктатура.

З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ У НІМЕЧЧИНІ

Український Вільний Університет взяв участь в „Інтернаціональному Студійному Дні для справ европейської культури". Професуру заступав під час цієї Конференції, яка відбулася в Боцені, в Італії, проф. д-р І. Мірчук, зложивши в Канцелярії З'їзду доповідь під наголовком: „Україна як посередник між Сходом і Заходом". Ця доповідь має появитися друком у виданні міжнародного Високошкільного Комітету.

Заходом американських кіл постав у Мюнхені т. зв. „Дім Зустрічей" (Гавс дер Беґеґнунґ), святочне відкриття якого відбулося попереднього тижня. На відкритті промовляли: міністер праці і суспільної охорони Штайн, професор д-р Юрій Студинський, голова ЦПУЕН, від Об'єднання чужинців у Баварії і професор мюнхенського університету Штадтмюллер, який виголосив ідеологічну доповідь. „Дім Зустрічей" зорганізований у формі клюбу і відкритий для чужинецької та німецької публіки.

Під час своєї візитаційної подорожі перебував кілька днів у Мюнхені архиєпископ д-р Іван Бучко, який відправив Богослужбу в каплиці, приміщеній в новому домі Апостольської Візитатури.

До Мюнхену прибув греко-католицький митрополит Канади архиєпископ Максим. Достойного Владику зустріли на летовищі представники українських політичних, громадських та культурних установ. Наступного дня Владика прийняв представників українського громадянства в домі Апостольської Візитатури. В Театінеркірхе відправив він Архиєрейську Богослужбу в присутності численного українського та німецького громадянства.

28-го вересня ц. р. у великій концертовій залі, т. зв. Софієнзаль, відбувся концерт знаменитого голляндського хору, що співав українські клясичні церковні і світські пісні під керуванням українського дириґента д-ра В. Антоновича. Блискучо виконана програма була предметом безконечних овацій німецької й української публіки.

Пан Кушнір накрутив в Австрії й Німеччині фільм із життя українських скитальців. Цей фільм буде висвітлюваний для українського громадянства в Америці й Канаді.

Ю. С.

ЗАМАЛО ФОНДІВ ДЛЯ ВТІКАЧІВ

Об'єднані Нації. — Ціла минула п'ятниця була присвячена в Об'єднаних Націях для справи зібрання фондів, потрібних для опіки над утікачами у широкому світі. Цю справу реферували два найавторитетніші фахівці на Комісії Соціяльної і Гуманітарної допомоги ОН, високий комісар ОН для справ втікачів д-р Август Р. Ліндт, і директор допомогової Агенції ОН на Середньому Сході, Анрі Лябуісс, який спеціяльно знає проблему 900.000 арабських втікачів із Палестини, ще з часу жидівсько-арабської війни. На Генеральній Асамблеї промовляла в цій справі від ЗДА відома фільмова артистка Айрін Данн. Вона закликала держави-членів ОН, щоб вони складали якнайбільші пожертви для допомоги втікачам, під гаслом, що кожний, хто має дім і батьківщину, повинен допомогти тим, які втратили одно і друге. Так само палко підтримував цю справу представник Англії, коммодор Аллен Нобл. Однак у висліді тієї дебати зголошено до Генерального Секретаріяту ОН всього 28,734.000 доляри замість суми, якої домагались названі два уповноважені для ведення допомоги, 47,000.000 долярів. Багато держав виправдували свої невеличкі пожертви фактом обтяження втікачами їхнього державного бюджету. Єгипет домагається, щоб допомогу палестинським арабам вести в рямцях бюджету Об'єднаних Націй, а не з окремого допомогового фонду, що його складають держави добровільно.

БЕРІЗКА

Берізка на горбі
 страждала від журби,
Від самоти,
 від холоду і стужі...
І раптом березень,
 такий надхненний, дужий,
Прийшов до неї,
 вимовив: — люби!
І враз вона
 відтала, ожила,
Закучерявилась,
 зробилась невпізнанна,
Сережки
 золотисті одягла,
І березень ...
 її назвав — моя кохана.
Вони любилися ...
 Та березень пішов,
І до берізки
 інші залицялись,
Але вона на те
 лише сміялась
І ждала березня,
 щоб заквітчатись знов.

ЛЮБОВ ЗАБАШТА

Анна Франко-Ключко

ЛИСТИ ДО ТОВАРИШКИ

(9)

Кожний день приносив щось нового: криваві вибори до сойму, геройська смерть Коцка, атентат на Потоцького, бійки студентів в університеті, процеси і голодівка. Ми всі ходили, мов на розпечених вуглях. Задача професора-поляка в нашій школі не була легка. Але він був людиною інтелігентною і тактовною. Не чіпаючи ні словом політики і національної боротьби, він викладав нам польську літературу, навчив цінити твори Міцкевіча, Словацького та інших корифеїв, ні словом не запротестував, коли ми відмовилися вивчати твори Сєнкевіча, польського шовініста. Він тільки показував нам красу і велич людської творчости, і за це ми йому були вдячні і його цінили.

Науку Закону Божого вчили нас отці в чорних рясах з білими ковнірчиками. Від наймен ших літ пам'ятаю їх добре. З ласкавою усмішкою кличе тебе до себе отець, питає, як називаєшся, ласкаво гладить по голові, наказує слухати батьків і вчителів, в кінці витягає з кишені святий образок. Легенько держиш в руці образок, щоб не пом'яти цю дорогоцінність, обіцяєш від щирої душі бути чемною, і засоромлена втікаєш.

Виклади про Старий і Новий Закон слухали ми з затамованим віддихом. Училися пильно, щоб не засмутити доброго отця. Здається, всі без винятку мали ми з релігії дуже добрі ноти в свідоцтвах.

Коли ж прийшло до катехизму, тут уже була справа трудніша, серйозніша, бо треба було заповіді Божі і церковні знати напам'ять. Отці питали нас строгіше і були більш вимогливі.

З наукою релігії було тісно зв'язане ходження до церкви. Ми любили цю процедуру надзвичайно. Збирались в школі, потім на подвір'ї ставали в пари, менші спереду, вищі ззаду. Учительки ще раз контролювали, чи все в порядку. Ще останні пригадки: іти в крок, не оглядатись, не сміятись, не говорити, і ми поважом виходили з брами й марширували до церкви.

Ходили ми до різних церков. У виділовій школі ходили до костелу Марії Магдалини, що був навпроти школи, опісля стали ходити до українських церков, Волоської на вул. Руській, до церкви св. Юра, до церкви Василіянок на вул. Зиблікевича, а вже в останньому році — до церкви мужеської духовної семінарії, аж до часу коли в цій церкві кинув якийсь поляк-бандит бомбу і здемолював її.

Довший час ніхто не звертав уваги на те, що, властиво, я була віроісповідання православного, і я вивчала релігію і ходила в церкви греко-католицькі разом з товаришками. Тільки в старшій клясі якийсь священик звернув на це увагу і заявив мені, що мушу вчитися релігії у священика православного. Спочатку така заява була для мене болючою, але прийшлося з тим погодитись, а з часом вийшло, що в цім була для мене й деяка вигода. Коли наука релігії приходила між іншими годинами, я оставалась в клясі, а коли приходила на кінець, я йшла додому.

Кожної неділі на велику Службу Божу мама вела нас до православної церкви, а квартально я і мої брати ходили здавати релігію до православного священика. Він питав нас дуже побіжно і то звичайно з Старого Завіту, велів проказувати „Отче наш" або „Вірую", але найважніше ми мусіли знати яка є різниця між католицьким і православним обрядами.

Одною з найприємніших годин була година руханки. В семінарії на руханку ми мали по дві години тижнево: раз на початку науки і раз наприкінці. І знов парами ми ішли до домівки Сокола-Батька на вул. Руській в кам'яниці „Дністра". Спочатку вчив нас засновник української руханки проф. Боберський. З девізою „В здоровому тілі здорова душа" він поставив науку руханки в ряд найважніших предметів, і наше захоплення руханкою давало йому живий доказ правдивости цієї девізи.

Директором нашої школи, здається, ще два роки був проф. Коцюба, а опісля йому на зміну прийшов проф. Алиськевич. Цей серйозний педагог і дуже добрий адміністратор не тільки поставив нашу школу на високий рівень щодо навчання, але й багато зробив щодо признання їй прав державности. Вже при здаванні матури одну половину з неї ми здавали в нашій школі, де питали нас наші професори, а другу — в польській мужеській семінарії, при урядовій комісії з інспектором-поляком на чолі.

Але з кінцем року наша школа дістала вже повні права державности.

Немає місця, щоб згадати всіх учителів і вчительок, які докладали старань, щоб дати нам знання, вихову і щоб защепити нам любов до рідного. Вони всі, згадані й незгадані в оцім листі, залишили у нас добру, повну вдячности пам'ять. Спасибі їм за їх благородний труд!

Вибач, що зайняла стільки часу предметом, який і тобі так само добре відомий, але я не могла обминути тої милої згадки про наших учителів, і думаю, що ця згадка дорога не тільки мені, але нам усім, їх ученицям.

Здоровлю щиро
Гандзя.

Дорога Домцю!

Нині вертаюся спогадами до наших особистих переживань, які мала кожна з нас поза школою і які непереможною силою вривалися в наше шкільне життя, одним додаючи більшої охоти до праці, до науки, а другим роблячи науку зайвою, немовби вона стояла на перешкоді до чогось важнішого, приємнішого.

Кожна з нас мала нагоду стрічатись з хлопцями, чи то на совганці, при науці танців, на концертах, в театрі, чи навіть хоч би в церкві. Коли я вперше почула від товаришок, що в церкві має бути той і той хлопець і вона, замість молитви, веде з ним переговори очима, це мене вразило пригноблюючо. Я не могла погодити одне з другим — молитва і хлопці. Опісля довідалась, що в церкві духовної семінарії, десь заховані за ґратами, поглядають на нас студенти-питомці, і що при виході вони передають маленькі записочки з призначенням побачення. Тоді я зрозуміла, чому мої товаришки з такою охотою ходили туди молитись.

Розвій тілесний і душевний, молодість вимагали свого, нам не вистачало самої науки, ми летіли у вимріяний світ на крилах фантазії, і цей світ здавався нам рожевий і п'янкий.

Одні захоплювались музикою, ходили на концерти, на опери, були щасливі своїми поступами в музиці. Інші були скромні, замкнені в собі, ходили часто до церкви і молились з глибокою вірою. Ще інші захоплювались хлопцями. На павзі десь в куточку дві приятельки звірювались одна одній з захопленням про насолоду побачення, читали листи і записки.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ПРЕСОВОГО ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ”! ПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ” ДОПОМОГТИ ВАМ І ВАШИМ ДІТЯМ! НАДІШЛІТЬ ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „ВЕСЕЛКИ”!

Степан Куропась

ШИКАГОВСЬКА ХРОНІКА

Три роки минуло, як появилася остання колюмна хроніки у „Свободі” 9 липня 1954 р. За той період часу багато настало змін у світі й у нас. На жаль не було з Шикаґо досить вісток за цей час цікавих для ширшої громади. Під час різних з'їздів питали мене люди на Союзівці, в Дітройті, Сент Пол, Ню Йорку, Филаделфії, Клівленді, що сталося з Шикаґо — чому мало вісток! Я теж думаю, що великій шикаґовській громаді за цей час сталася велика кривда. Тому хочемо і будемо реєструвати речі так, як вони є і подавати це на сторінках „Свободи” — у Хроніці з Шикаґа! Прохання до громадян Шикаґо: давайте про все цікаве мені знати, щоб могти про все написати.

Пластова Зустріч на городі парохії св. о. Николая в неділю дня 8 вересня недописала. У звіті хорунжого при піднесенні обидвох державних прапорів було подано, що було приявних 183 пластунів. Це велике число пластунів не привело на город сподіваної публіки, хоч був гарний день. Людей було дуже мало, зате було кільканадцять „камерамен”, що вганяли по городі і фотографували та фільмували. Станичний д-р В. Помірко ввесь час відбирав звіти, а д-р Р. Барановський завідував будовою мосту, яка виказала справність пластунів. Молодий Ярко Білинський був зайнятий показами і „скечами”, а пані як звичайно були зайняті при буфеті, де їм помагав мгр. Ліщинський.

Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч” перенеслася в четвер 19 вересня до власного будинку на 2351 Вест Шикаґо Евню. З нагоди цієї події треба сказати таке: Виросла вона в „Бесіді” і з малих п'ятидолярових вкладок розвинулася в багату установу, бо перейшла недавно суму першого мільйона долярів. Дальші мільйони прийдуть легше, бо відомо, що найтяжче здобути перший! Будинок, який тому 6 місяців куплено, — відновлено і пристособлено для потреб цієї кредитівки, все коштом 50 тисяч долярів. В бюрі на другому поверсі буде теж Т-во урядувати і міститися „Самопоміч”.

Нова українська громада гуртується на північно - західніх окраїнах Шикаґа. На Кумберленд Евню на північ від Лоренс має постати нова українська церква св. Йосифа. Енерґійний парох цієї церкви о. Шарий потрапив за рік праці зорганізувати все, що потрібно для життя нової громади. Громада має 2 площі в різних місцях, під будову церкви і гроші в банку. Має свій хор, товариство св. Імени й Апостольства молитви. Добре було б це в тій громаді зорганізувати новий відділ УНСоюзу. Треба тому, бо більшість громадян, що складаються головно з українців американського роду вже і так є союзовцями і потребують кращої обслуги в плаченні союзових вкладок. Це може статися, але аж тоді, як парохія збудує церкву і громадський дім для потреб своїх організацій. Богослуження відправляються покищо в школі св. Патрика на Белмонт Евню.

Перевантажені і невтральні, це дві окремі катеґорії українців, які завжди вміють вийти з ситуації. Перші принаймні приходять на збори і виголошують промови та снують пляни для других, але самі ні уряду ні праці не приймають — мовляв ми „перевантажені”, хоч жадного зайняття крім свого власного не мають. Другі — це невтральні люди, які тішаться, що потрапили в таких бурхливих шикаґовських політичних умовинах, задержати невтралітет. Одні і другі є перешкодою для нормалізації життя в громадській праці нашого міста.

Чоловічий Хор „Сурма” переживає кризу. Для потіхи хору можна ствердити, що в Америці пісня завжди переходила кризу, головно пісня українська. Тут інший край, інші співаки, навіть інші птахи й інакше вони співають. Нема в Америці соловейка. Привозили його еміґранти з Европи, але він тут нидів з туги за старим краєм і непотрібно гинув.

„Сурма” теж не може бути такою як в Україні, але може співати нам, якщо громада поможе. А допомогти треба, не так дуже фінансової, бо гроші набута річ, але помочі в голосах. Нема співаків — казав мені проф. Федорів кілька днів тому, а як є, то не приходять до хору чи на проби. Тому зрезиґнував він з диригента хору, бо може він вчити співу і музики даром, як це робив і досі, але тільки тоді, як є охочі до тієї науки і проб.

А шкода симпатичного професора, який має за собою стаж диригента великих оперних хорів. Шкода теж дивізійника Лазурка, голови хору „Сурма”, що приїхав до нас з Амстердаму і „підняв червону калину”. Шикаґовська співаюча публіка повинна добровільно поповнити ряди „Сурми” й уможливити диригентові і голові завершити успішно їхні задуми. Що „Сурма” ще й тепер добра, свідчить її виступ з нагоди 24-го конгресу Ліґи Української Молоді Північної Америки в Дітройті. Хоч втомлені дорогою автобусом, без належного відпочинку, з боса на сцену без обіду, співаки „Сурми” здобули подив двотисячної публіки! Помагаймо, доки не запізно!

Сорокріччя збройних сил приготовляє на день 13 жовтня окремий комітет, покликаний зборами всіх українських організацій за почином ОбВУА. На зборах ширшого комітету в суботу 7 вересня група упістів (є їх у нас дві) домагалася, щоби до свята долучити ще і 15-ліття УПА. Більшість делеґатів була цієї думки, що 40-ліття відновлення Української Армії буде заокругленим образом і УГА і УСС і СС і Дивізії УНА і УПА.

„Ай ем ен Амерікен Дей” — відбувся у нас в неділю, 15-го вересня. День цей не є днем Америки, не є теж державним святом, але є він днем, що його видвигнув часопис „Амерікен” в часі війни. Часописний маґнат Герст причинився так до пробудження американців зі сну миру до реальних подій війни. Треба було розбурхати людей. Та минула війна. Герст продав газету „Шикаґо Трибюн”. Люди знову привикли до миру і хоч „Амерікен Дей” стратив своє первісне значення, то деякі групи з нагоди цього дня, величають на параді ще нових громадян, що дістали громадянські папери. Литовці машерують до пам'ятника своїх летунів - героїв, що не доїхали до Ковна: Даріюса і Ґіренаса, а українці машерують по Шикаґо Евню.

Український Народний Союз має у нас найкращу організаційну сітку. Секретарі і організатори „бадрують” людей, перевертають „камінь на камені” і шукають нових членів. Знаю, що по приїзді до Америки, коли я ще був без праці, навідувалися до мене урядовці шикаґівських Відділів. Те саме і з моїми приятелями. УНСоюз у нас пробує і поля організаційного не занедбує. Треба тільки швидшого темпа, бо людина скоро старіється.

Крах українського поселення в стейті Мейн довершений. Без пляну, фахових порад, але зі сантиментом до землі та з серцем і з мріями про свіже повітря, соснові ліси, озера, річки і рибу, їхали туди наші люди з нової іміґрації. Думали заводити і ставок і млинок й обов'язково вишневий садок. Земля там дешева, піскова глинка легка до праці, найкраще надається під бараболі. Про те, людям вільно мріяти й укладати поезії, але проза є невблагальна. Сильна і довга зима, брак готівки і американського досвіду господарки, а дальше безлюддя, все це вплинуло відємно на нових поселенців. Головне місто Ричмонд і долина ріки Кенібек, головні місця українського поселення наповнилися скоро козаками — писав я 6 років тому. Але скоро теж випорожнилися. Люди покинули фарми, продали, як могли, але переважно ні, бо купців скоро нема, і вернулися на старі місця. Вернулися теж до Шикаґа. Я мав нагоду розмовляти з ними. Що ж — кажуть — в Мейн є вся поезія, так як і на Україні, але нема прози і чорнозему. Не видержав навіть полтавський козак Гавриш, який по розкуркуленню провів 10 років на засланні в сибірській тайзі. Покинув Ричмонд і річку, якою проходять — як казав — пароходи, і вернувся до реального життя в Шикаґо. До Америки приїхав він в козацькій уніформі і такого я зустрінув на стації в Шикаґо. В Мейн остало ще кількох українців. Виїхав там теж полк. Олександер Шаповал і досі не вернувся до Дітройту. Згідно з найновішими вістками, які маю, він й досі бореться там з бурянами і вистрілює заяців, які людині там пройти не дають.

А Господарська Комісія УККА раду радить.

Справа відділу УККА в нашій громаді довга і широка. Було кілька спроб заснувати такий відділ, він був навіть заснований згідно зі статутом, але був непризнаний централею УККА. До нічого не довів і т. зв. Тимчасовий Відділ УККА, урядовці якого є членами Ширшої Ради. Якесь зачароване коло зависло над Шикаґо. Всі такого відділу прагнуть, але не в один гуж тягнуть

Остаточно на домагання Об'єднання Українсько - Американських Організацій і Міжорганізаційного Комітету (невтральних) УККА покликав до життя т. зв. Шістку. Шістка вела переговори і до нічого не договорилася. Шістка, на чолі з д-ром Турулою, зрезиґнувала. Централя УККА резиґнації не прийняла і доручила шістці скликати Установчі Збори. Отже, приготовляймося до виборів, вплачуймо залеглості до УККА, щоб мати голос на зборах і щоби нарешті позбутися кризи. Треба проти надії сподіватись!

Перед гостинним виступом М. Скали-Старицького в Ню Йорку

Приїзд відомого співака світової слави Мирослава Скали-Старицького до Америки охопив на цей раз більшу кількість міст у Канаді і ЗДА. Виступи в Торонті і Монтреалі для українських громад цих ключевих міст Східньої Канади принесли для співака не тільки високу оцінку його вийняткових голосових спроможностей і великої музичної культури, але також признання для його постави як українця у музичному світі Европи. Знаємо, що боротьба за першенство в музичному середовищі належить до дуже тяжких змагань, коли крім вийняткових прикмет і таланту артистів уживається різних помічних „сил”, як матеріяльні засоби, державні підмоги, неперебірчива реклямa і, звичайно, національні моменти. Нема що й казати, що афішування українського походження артиста не сприяє в теперішню пору кар'єрі мистця. Проте М. Старицький скрізь виступає як український співак, а в Франції його часто реклямують як „українського тенора”, подібно до того, як це акцентують „італійських тенорів”.

Канадійська преса („Вільне Слово”, „Наша Мета”, „Гомін України”) в репортажах і фаховій оцінці, ставлячи як зразок перфектного виконання М. Старицьким оперових арій, з ентузіязмом прийняла твори українських композиторів, зокрема С. Людкевича, Н. Нижанківського, М. Вериківського, Б. Лятошинського, З. Лиська. Особливий успіх мала нова композиція Ігоря Соневицького „Серенада” на слова Миколи Вороного.

Успіх нашого співака в Канаді завершився тим, що державне канадійське радіо в Монтреалі запросило його наспівати репертуар для своїх передач.

Концерт М. Скали - Старицького, що має відбутися з Ню Йорку дня 13-го жовтня в відомій концертовій залі Тавн Голу, має нову програму. З-поміж світових композиторів — Ж. Бізе, Ж. Массене, А. Панкієллі, А. Скарлятті, Ф. Шуберт. З українських композиторів — Денис Січинський, а з сучасних С. Людкевич, М. Вериківський, Б. Лятошинський, З. Лисько. Вперше буде виконана композиція І. Соневицького на слова Б. Кравцева „Остання осінь”.

Єдиний виступ нашого славного співака в Ню Йорку, а також його виконання найновіших творів з української музичної літератури, викликає широке зацікавлення серед українського громадянства не тільки самого Ню Йорку, але й Метрополії.

О. С.

Щепитися, чи не щепитися проти інфлюенци?

Ню Йорк — В Ню Йорку і в кількох інших стейтах недуга азійської інфлюенци прийняла розміри пошести, і тому населення тих стейтів стоїть перед розв'язкою проблеми, чи треба щепитися проти цієї епідемічної недуги. Уряд Публічного Здоров'я в Вашингтоні заявив вже давно, що нова вакцина проти азійської флю є безпечна, і тому немає причини боятися щеплення. Та деякі окремі лікарі заявляють, що ця вакцина ще добре не випробована і тому ті лікарі щеплять тільки тих, які собі цього бажають. „Я вас нащеплю, якщо цього хочете, але я вам не можу рекомендувати” — сказав один лікар журналістові. Лікарське Товариство в Сан Франсіско виступило проти цієї вакцини. Та більшість лікарів в Ню Йорку, запитуваних репортером щоденника „Ню Йорк Ворлд Телеграм енд Сан”, рекомендувала щеплення проти азійської інфлюенци. Нюйоркський стейтовий Уряд Здоров'я заявив: „На нашу думку, — ця вакцина є успішна. Ми не маємо даних про те, щоб вона була менше успішна, як інші вакцини проти інших родів інфлюенци”. Нюйоркська Академія Медицини заявила, що жаден місцевий відділ лікарського товариства не виступає проти щеплення. Про щеплення повинен рішати лікар, бо деколи вакцина викликає неприємну реакцію, головним чином у хворих осіб і в тих, які не можуть їсти яєць.

Між Ливаном і Сирією знову погіршились взаємини

Бейрут. — Ливанський уряд одверто закидає Сирії, що її військова розвідка з так званого Другого відділу сирійського штабу армії організує підривну акцію в Ливані та штовхає внутрішню ливанську опозицію до актів насильства. Арештовані у зв'язку з серією бомбових атак на різні заклади антикомуністичного характеру признались, що вони діяли за директивами, одержаними від сирійського Другого відділу. У Бейруті переведено між іншими замахами — бомбові атентати проти двох про-західніх часописів. Таким чином, взаємини між двома арабськими країнами, Сирією і Ливаном, знову загострились. Опозиція проти теперішнього ливанського про-західнього режиму оскаржує уряд у слухняності „американському імперіялізмові”.

Сповнені глибокого смутку повідомляємо, що ще, дня 25-го квітня 1956 року, проживши 73 роки, померла на засланні в Приморському Краї, далеко від Рідної Землі і від Рідних

НАША НАЙДОРОЖЧА СЕСТРА, МАТИ І БАБУНЯ

✝

ОЛЕНА з Богачевських КРАВЦІВ

вдова по бл. п. о. Миколі Кравцеву, пароxові і деканові Лопатина.

Помираючи, просила передати всім Рідним і Знайомим, щоб пом'янули її по-християнськи.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА за спокій душі Покійної, будуть відправлені в СУБОТУ, 12-го ЖОВТНЯ 1957 р., о год. 7-ій рано, в церкві св. о. Миколая — при 24-ій вул. у Филаделфії.

ЄВГЕНІЯ — сестра
БОГДАН і РОМАН — сини
НЕОНІЛЯ і ІРИНА — невістки
МИКОЛА, МАРІЯ, ЖДАНА, ТЕТЯНА і ЮРІЙ — внуки

• РОЗШУКИ •

Степан МАЗУР.
зі села Райтаровичі, р-н Крукеничі, біля Самбора,
пошукує
брата ПЕТРА.
Був за Польщі в Катовицях до 1944 року, на вул. Проєктований. ч. 6. Хто знав би про нього, або він сам, прошу зголоситись на адресу:
Bohdan MALANIJ
1413 Ohio Ave. N. E.
Canton 5, Ohio

ЮРІЙ ЗАЛЕВСЬКИЙ
з села Путятинці, повіт Рогатин — шукає його сестра Марія ПОЛИНОВСЬКА, здому ЗАЛЕВСЬКА.
Box 145
Fort Saskatchewan, Alta
Canada

Хто знав би про МИХАЙЛА ГРИГОРОВИЧА ВОЙТОВИЧА (народж. в Грушовій, пов. Кобрин — Білорусь 1922 р., 1949 р. був у Hohenhaeßling, біля Гамбурґу, 1949 виемігрував до Лос Анджелесу або Голлівуду), або він сам, прошу подати вістку й місце перебування на адресу його стрия:
Стефан Маркінович ВОЙТОВИЧ
193 Victoria St. S.
Kitchener, Ont., Canada

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Спорт

„ТРИЗУБ" — „ГАКОАГ" 4:1

Розправившись двох попередніх неділь із „Поліш Фалконс" Елизабет (4:1, 3:2), який являється віцечемпіоном „Емерікен Саккер Ліґ" і посідачем чаші Луїса на 1957 — мин. неділі 29 вересня ц. р. виступив УСТ — „Тризуб", Филаделфія до змагань за цю саму перехідну чашу на стадіоні „Зереґа Овел" в Ню Йорку проти самого чемпіона ЕСЛ „Гакоаг".

Гра почалася під знаком нервозности обидвох сторін. „Тризуб" перший по хвилині опановує нерви і вже в другій мінуті Варґа I сильним стрілом минає поперечку воріт „Гакоаг-у".

Пів години рівнорядна гра із змінними акціями, але завжди на високому поземі. У цьому періоді відзначились: Кулішенко своїми бравурними робінзонадами, Куденко добрим криттям противника і довгими плясованими викопами на адресу своїх крил, Рач непересічним виском до м'яча і прекрасним головкуванням, Гарасим вмілим перешкоджуванням у плянових акціях противника.

Від 32-ої хв. ц. є від першого нашого корнера починається генеральний наступ на ворота „Гакоаг-у". Чижович III „переростає себе, співпрацюючи із Варґою I і частинно з Чайкою.

У 34-тій хв. Варґа I перекидає м'яч на ліве крило до Чернявського, а цей не штапуючи, просто з повітря з т. зв. волею, сильним стрілом змушує олімпійського воротаря до капітуляції, чим підносить на дусі цілу нашу дружину. (1:0 в нашу користь).

З цього моменту „Тризуб" щораз частіше під'їздить під ворота противника і тільки завдяки Декерові II. не вдається підвищити висліду.

У 43-тій хв. корнер битий Чернявським, знову спричинює замішання під воротами „Гакоаг-у". Оборона противника робить ще навмисні два авти і на цьому кінчиться перша половина гри.

„Гакоаг" „похвалений" в часі перерви своїм проводом, у другій півгрі зразу зривається до атаки, але їх плян підійти до наших воріт із правої „флянки" нищить в нівець Ґарсія до спілки з із Варґою II.

Наші, зорієнтувавшись у ситуації, змісця перебирають ініціятиву і вже в другій хвилині другої півгри (47 хв.) Чайка з подачі Варґи I далеким сильним стрілом у „віконце" підносить вислід (2:0).

Три хвилині пізніше цей сам змагун проривається через поміч противника, „об'їздить" оборонця, який старався загородити йому дорогу і сам прямує просто на ворота, воротар вибігає, Чайка милить тілом воротаря, робить один дривлінґ, лишаючи його поза собою і якнайспокійніше вбігає з м'ячем у ворота. Таким чином у 52-ій хвилині гри „Тризуб" провадить 3:0. Після цього „Гакоаг" гостру гру переміняє у брутальну. Цю ситуацію частинно опановує суддя. Монсен (ч. 11), залишається надалі неспокійним духом, може й тому, що не може помиритися з цим, що наша залога не допускає його до слова.

У 65-тій хвилині Чижович III. мотор нападу випускає у „вуличку" Варґу I, а цей рафіновано „кивнувши" оборонця певним стрілом, підносить вислід на 4:0. У 66 хв. проривається Атенаос і в замішанні дає одинокого ґоля для „Гакоаг-у". У наступних двох хвилинах „Тризуб" стріляє до „Гакоаг-у" аж три корнери один по одним.

Після цього видається, що ось - ось буде п'ятий ґоль, але Чайка минає поперечку доторком м'яча.

„Гакоаг" в кінцевій фазі ще зривається двічі, щоб вийти сяк-так з честю, але бомби короля стрільців Монсена чи то долішні чи горішні виловлює Кулішенко під ґураґаном оплесків розентузіязмованої публіки. У 75 хв. Монсен при „накривці" скаже корками на руки Кулішенка і змушує його зійти з грища. Кулішенко сходить з грища з тріюмфом під бурхливі оплески. На його місце приходить резервовий воротар Лев, який крім одного ефектовного „викулакування" нічого вже більше не мов до роботи. Хвилину пізніше контуженого Чайку замінено Чижовичем II (Еньом), який змісця достроївся до цілости, але останні хвилини це вже була розпучлива оборона цілої дружини „Гакоаг-у".

„Тризуб" виграв змагання зовсім заслужено. „Гакоаг" не витримав темпа „Тризуба" і до кінця не міг знайти способу протиставитися системі „Тризуба", що у великій мірі слід завдячувати знаменитому тренерові з Англії, Гадкінсонові, який на самому початку сказав „Ай брінґ юр тім он тап". Дай Боже, щоб тільки його слова здійснилися.

Суддя без закиду. Глядачів біля 3,000.

13 жовтня „Тризуб" грає в Ню Йорку на Зереґа Овел з „Бруклеттеном", 27 жовтня у Нюарку з „Портуґіз". **Я. К.**

● **Скляний палац Об'єднаних Націй** по 1-ій Евню в Ню Йорку мусить бути перебудований, щоб вмістити всіх теперішніх делеґатів. Попередній генеральний секретар ОН, Триґве Лі, заявив архітектам, щоб вони рахувалися з тим, що „в майбутньому" в ОН можуть засідати 70 делеґацій: в 1946 році їх було неповна 60, а тепер є 82. Щоб поширити залю засідань, використають частину місця, що тепер його займають журналісти і публіка. Ресторан ОН має лише 690 крісел, а 1,500 членів делеґацій мають право там обідати.

✝

У важкому смутку ділимося сумною вісткою, що
НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ, БАТЬКО й ДІДУНЬО

бл. п. ПЕТРО САВЧУК

кол. старшина Української Галицької Армії, кол. управитель школи в Цепеві, біля Бережан, в Західній Україні,
упокоївся, дня 6-го жовтня 1957 року, на 65 році життя.

ПОХОРОНИ відбудуться в СЕРЕДУ, 9-го ЖОВТНЯ 1957 р., о год. 9-ій ранку, з похоронного заведення "Webster Ave and 188 St. Chapel", — при 2458 Вебстер Еве., Бронкс, до церкви Непорочного Зачаття, — при 1745 Вашингтон Еве., Бронкс, а опісля на кладовище St. Reymond's Cemetery.

ПАНАХИДА за спокій душі Покійного буде відслужена у ВІВТОРОК, 8-го ЖОВТНЯ, о год. 8-ій веч., у тому ж похоронному заведенні.

Горем прибиті
КАРОЛИНА САВЧУК — дружина; ОЛЬГА, ОРИСЯ — доньки; БОГДАН, ЗИНОВІЙ — сини; ОЛЕГ ЛОМКЕВИЧ, БОГДАН СЕНИШИН — зяті; НАДІЯ, ОЛЬГА — невістки; БОРИС, СЯНЯ, ХРИСТЯ, ТАЛЯ — внуки і Родина УСАТИХ.

✝

З Волі Всевишнього відійшов у вічність,
дня 24-го вересня 1957 року, в Кіченер, Онт., Канада
МІЙ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ

бл. п. ІЛЛЯ ЦІНЦІРУК

професор українських гімназій в Яворові, Тернополі і Бродах, старшина австрійської і УГАрмій, учасник Визвольних Змагань.

Похорон відбувся в Кіченер, дня 26-го вересня 1957 р.
Всім, хто в моїм тяжкім горю прийшов мені з поміччю, цією дорогою складаю щиру подяку.

ОЛЬГА КУЛИНИЧ - ЦІНЦІРУК,
дружина

Канадійські міністри конферують у Вашинґтоні в справі торгівлі із ЗДА

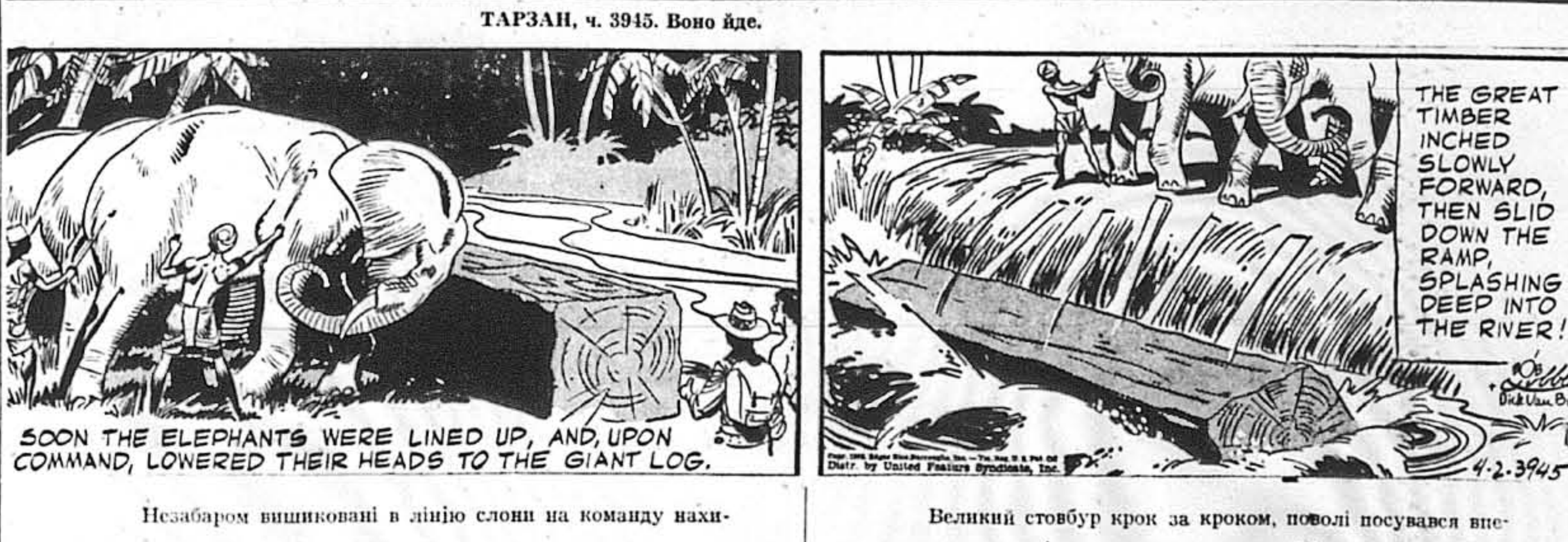
Вашингтон. — 4 канадійські міністри в понеділок 7-го жовтня почали конференцію з американською делеґацією в справі торговельних відносин із цією країною. Канадійську делеґацію очолює міністер фінансів Доналд Флемінґ, а до неї ще належать міністер закордонних справ Сідні Смит, міністер торгівлі Ґордон Черчилл і міністер рільництва Даґлес Гаркнесс. Американську делеґацію очолює державний секретар Джан Фостер Доллес, а її членами є секретар скарбу Роберт Б. Андерсон, секретар рільництва Езра Тефт Бенсон і секретар торгівлі Сінклер Вікс. Канадійський уряд нарікає, що ЗДА продають по дешевшій ціні пшеницю з урядової надвишки, і внаслідок цього Канада не може продавати своєї пшениці закордон. Канада мала 1,300,000.000 долярів дефіциту в торгівлі із ЗДА, і ця справа також буде предметом нарад у Вашинґтоні.

● **Посадник Ню Йорку Роберт Ваґнер** повідомив, що від 14-го листопада почнеться кампанія проти порушування приписів щодо переходу вулиці пішоходцями. Ще не вирішено, чи будуть карати тих осіб, які неправильно переходитимуть вулиці (навскіс, при червоному світлі та ін.).

● **У Варшаві** новим совєтським амбасадором, на місце відкликаного Пантелеймона Пономаренка, став Петро Абрасімов. Хоч перший є українського, а другий білоруського походження, обидва — московські перевертні і слуги великоросійського імперіялізму.

● **10-річний Ґейл Дін Сінґлетан** з Оклагома Ситі два місяці тому, думаючи, що його вжалила оса, упав на землю і вдарився головою. Ранка у нього на голові не гоїлася, і аж тепер лікар витягнув з неї 0,22-каліброву кулю, бо хтось його тоді підстрелив.

ТАРЗАН, ч. 3945. Воно йде.

Незабаром вишиковані в лінію слони на команду нахилили свої голови до велетенської колоди.

Великий стовбур крок за кроком, поволі посувався вперед, аж нарешті зсунувся вниз по схилі і талапнув глибоко в ріку.